

Barības vielu notecees mazināšana Baltijas jūrā, vienoti apsaimniekojot mitrzemes un zālājus

eitrofikācija

Vārds eitrofs tulkojumā no grieķu valodas nozīmē labi barots

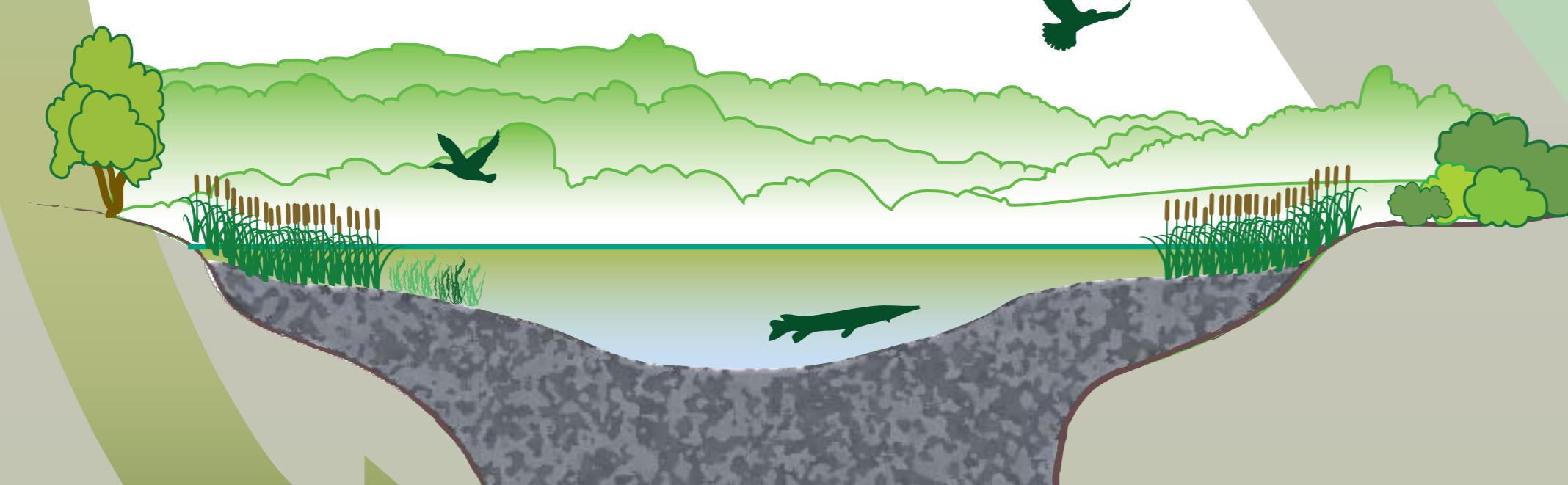
Eitrofikācija

Tas ir process, ko izraisa pārmērigi liels fosfora un slāpeķa savienojumu daudzums ūdeņos. Pateicoties slāpeķja un fosfora savienojumu koncentrācijas pieaugumam, ievērojami palielinās bioloģisko procesu intensitāte, kas sākumā novērojama kā pastiprināta alģu un citu ūdensaugu attīstība, organisko vielu uzkrāšanās, un noved pie ievērojamas ūdens kvalitātes pasūktnīšanās.

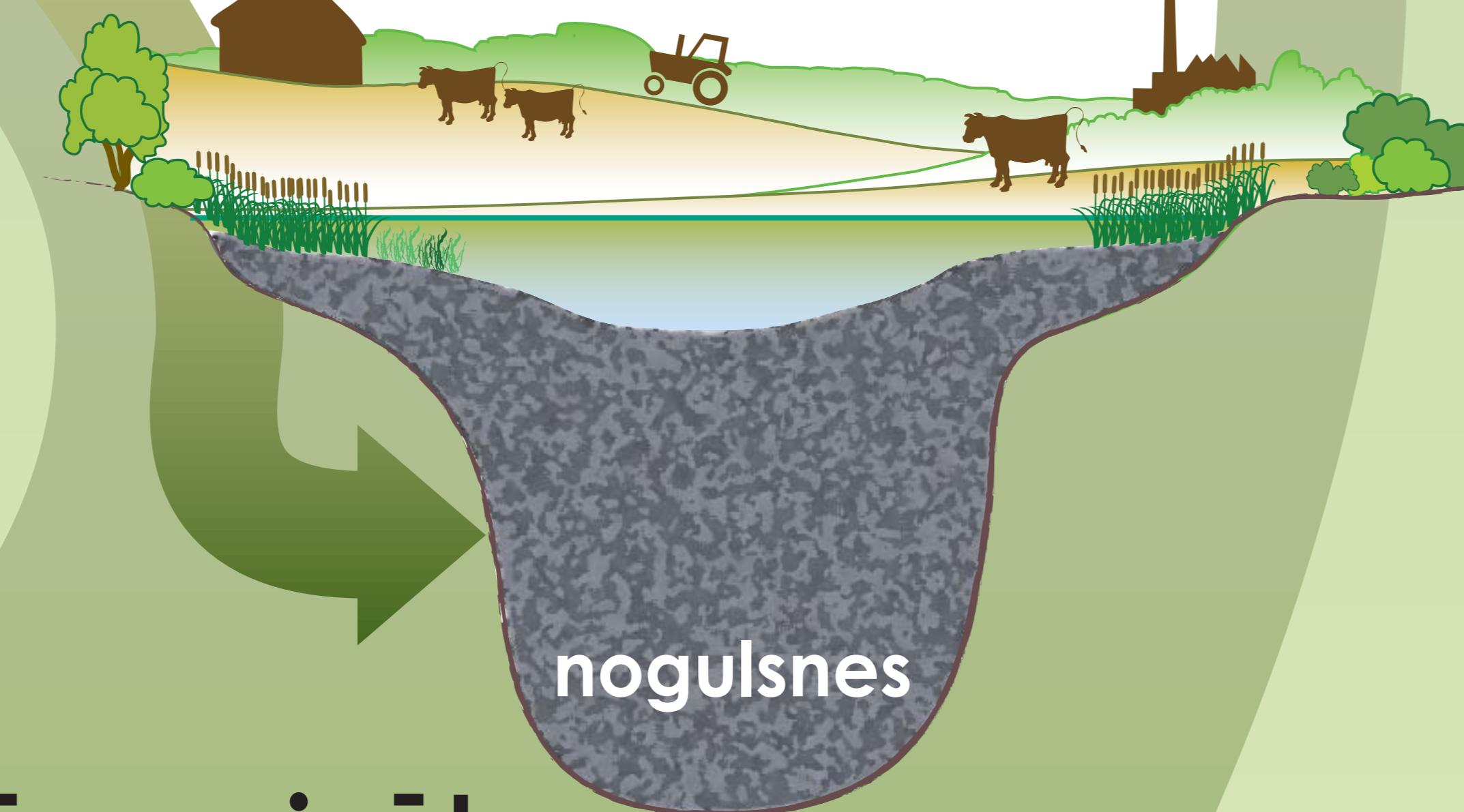
Dabiskā eitrofikācija

Eitrofikācijas process ir dabisks un uzskatāms par vienu no stadijām ūdenstilpes attīstības procesā, kas beidzas ar tās pilnīgu aizaugšanu. Šis process ilgst gadsimtiem.

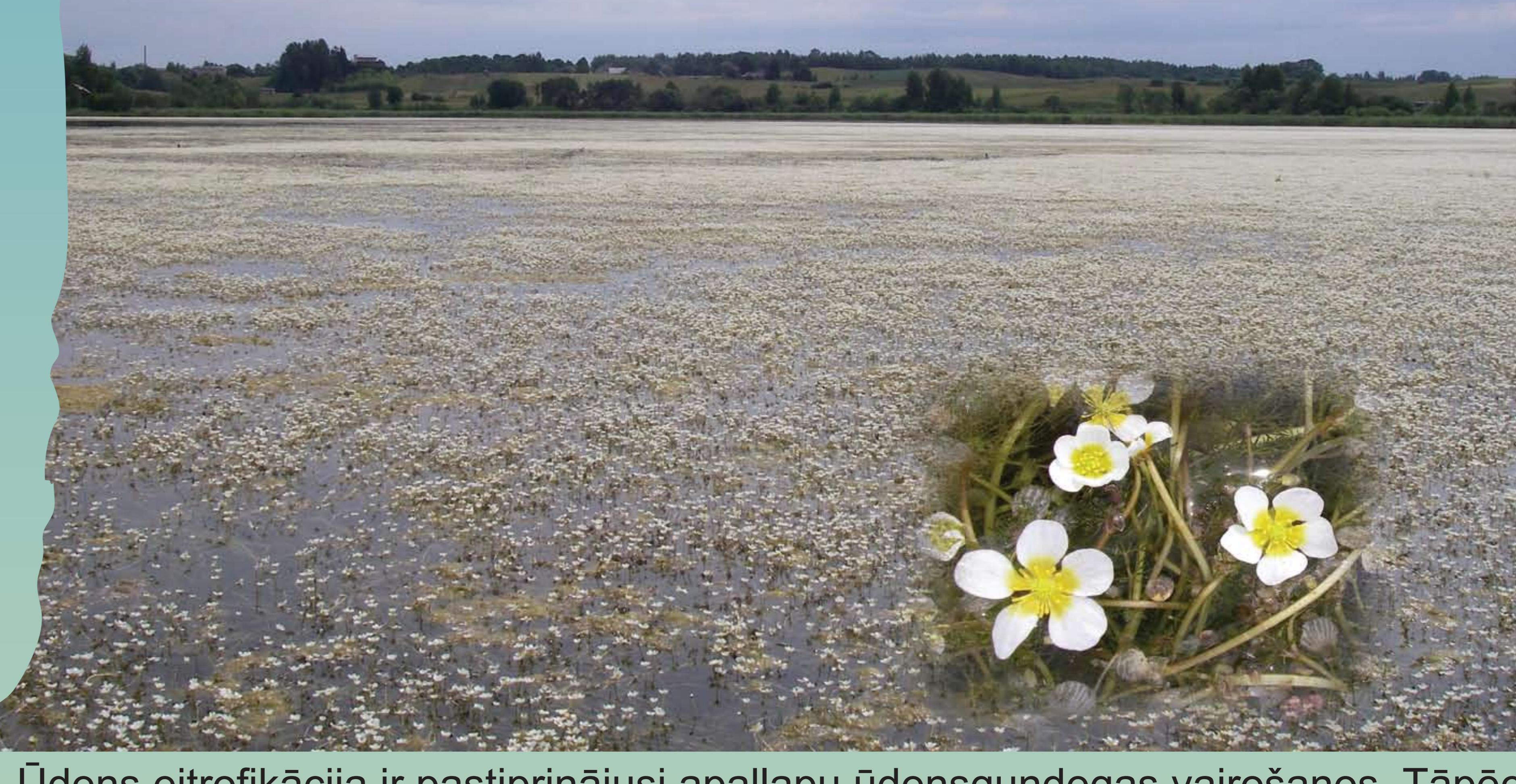
Antropogēnā eitrofikācija

Cilvēku saimnieciskās darbības rezultātā radītais ūdeņu piesārnojums ievērojami pāatrīna šo procesu un rada tā saucamo antropogēnu eitrofikāciju. Cilvēka darbības rezultātā izraisītā eitrofikācija dažos gadu desmitos sasniedz tādu pakāpi, kāda dabiskos apstākļos iestājas gadsimtu laikā. Ūdens objektu eitrofikācija un ūdens ekosistēmu degradācija ir atzīta par prioritāru vides problēmu Latvijā.

Kā mazināt eitrofikāciju

- Nepieļaut mēslojuma iestrādi ūdensteču un ūdenstilpu aizsargoslās.
- Atjaunot un uzturēt buferjoslas gar ūdens objektiem.
- Atjaunot un uzturēt mitrājus.
- Ūdenstilpu un ūdensteču sateces baseinā nodrošināt iespējamai lielāku apsaimniekotu zālāju īpatsvaru.
- Samazināt mājlopu blīvumu, uzlabot kūtsmēslu uzglabāšanas un mēslojuma izklieces tehnoloģijas.
- Lietojot mēslojumu, ievērot to lietošanas laiku un noteiktās devas.

Ūdens eitrofikācija ir pastiprinājusi apāļlapu ūdensgundegas vairošanos. Tāpēc ūdenī ir samazināta gaismas caurlaidība un ūdens dzīlākajos slāņos vairs nenokļūst gaisma. Foto © V. U.Suško

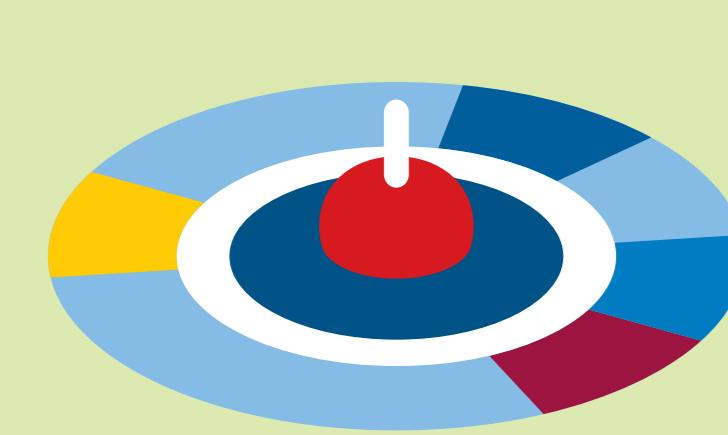
Lauksaimnieciskas izcelmes piesārnojums dod lielāko daļu no slāpeķa savienojumiem, kas nonāk iekšzemes ūdeņos. Foto © V. U.Suško

Krāšņās baltās ūdensrozes veido blīvas audzes dažādos barības vielā bagātos stāvošos un lēni tekošos ūdeņos. Foto © V. U.Suško

Apmēram 75% slāpeķa un 95% fosfora Baltijas jūrā ienes upes, un pusi no šā barības vielu daudzuma rada lauksaimniecības notecees. Kā citi nozīmīgi avoti jāmin mežsaimniecība, rūpniecīkie un sadzīves noteckūdeņi. Foto © V.A.Soms

CENTRAL BALTIK
INTERREG IV A
PROGRAMME
2007-2013

EUROPEAN UNION
EUROPEAN REGIONAL DEVELOPMENT FUND
INVESTING IN YOUR FUTURE

SNOWBAL
Saving the sea from Nutrient Overload by managing grasslands/Wetlands BALtically

Materiāls sagatavots Centrālās Baltijas jūras reģiona pārrobežu sadarbības programmas projektā „Barības vielu notecees mazināšana Baltijas jūrā, vienoti apsaimniekojot mitrzemes un zālājus”.

Projekta mērķis ir paaugstināt sabiedrības informētību par ilgtspējīgām saimniekošanas metodēm, kas samazina barības vielu noteci uz Baltijas jūru.
Vairāk par projektu <http://www.ldf.lv/>